

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 524/2018-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], zastúpeného JUDr. Pavlom Kvakom, Teplická 2282/42, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2 a 3, čl. 19 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a), e) a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 9 ods. 1 a čl. 10 ods. 1, čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8 T 346/96 z 18. februára 1997 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2 a 3, čl. 19 ods. 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 3, čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 6

ods. 1 a 3 písm. a), e), čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 9 ods. 1, čl. 10 ods. 1 a čl. 18 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 T 346/96 z 18. februára 1997 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ (pod nepravým menom [REDACTED]) bol napadnutým rozsudkom uznaný vinným zo spáchania trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1 písm. b) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „pôvodný Trestný zákon“) a poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 pôvodného Trestného zákona, pričom mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov nepodmienečne a zároveň mu bol uložený trest vyhostenia v zmysle § 57 pôvodného Trestného zákona, teda bez časového obmedzenia.

3. Podľa názoru sťažovateľa trest vyhostenia „...bol uložený za účinnosti Trestného zákona č.140/1961 Zb. ako trest časovo neobmedzený, pričom aj keď bol tento trest uložený... bol však uložený v rozpore s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky a v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, čo bol zrejme dôvod novej úpravy tohto trestu v novom Trestnom zákone č.300/2005 Z. z. tak, že nový Trestný zákon, t. j. zák. č. 300/2005 Z. z., odstránil „doživotné“ časovo neohraničené trvanie tohto trestu a trvanie tohto trestu nový Trestný zákon časovo ohraničil na 1 až 15 rokov.“.

4. Zo sťažnosti ďalej vyplýva aj to, že sťažovateľ podal návrh na obnovu konania, ktorý okresný súd uznesením sp. zn. 24 Nt 43/2015 z 21. apríla 2016 zamietol. Sťažovateľ uviedol, že opakovane žiadal o udelenie milosti (evidované na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky pod č. 8946/02-61/M-207/1, č. 13434/06-61/M-224/1, č. 33634/09-61M/452-1), pričom všetky žiadosti boli zamietnuté, a že podal aj podnet verejnej ochrankyni práv, ktorá jeho podnet odložila.

5. Sťažovateľ porušenie základného práva na súkromný a rodinný život (čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru) odôvodnil najmä nemožnosťou stretávania sa na území Slovenskej republiky s manželkou, s ktorou uzavrel manželstvo v roku 1999, a dcérou, ktorá

sa narodila 22. mája 1995 a ku ktorej bolo podľa tvrdenia sťažovateľa jeho otcovstvo priznané 14. júla 1995.

Porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 2 a čl. 17 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 3 a čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru odôvodnil sťažovateľ «konaním policajných orgánov, ktoré protizákonne bezprostredne po skutočnom zadržaní sťažovateľa dňa 20.9.1996 a jeho predvedení na Obvodné oddelenie PZ vo Veľkých Kostol'anoch ho na Obvodnom oddelení PZ vo Veľkých Kostol'anoch spútaného surovo zbili, pritom poškodili jeho zdravie a následne ho umiestnili do cely predbežného zadržania v budove polície v Trnave... kde bol až po 29 dňoch protiprávneho svojvoľného uväznenia políciou uznesením sudkyne Okresného súdu Trnava sp. zn. Tpr 147/96 „oficiálne“ vzatý do väzby...».

Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivé konanie podľa čl. 47 ods. 4 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a e) dohovoru sťažovateľ v sťažnosti tvrdil, že v trestnom konaní nebola preverená obrana sťažovateľa a neboli zabezpečené dôkazy smerujúce k preukázaniu nevinu sťažovateľa.

Porušenie označených práv podľa Dohovoru o právach dieťaťa sťažovateľ odôvodnil tým, že napadnutým rozsudkom uložený trest vyhostenia bez časového obmedzenia mu neumožňuje viesť rodinný život s manželkou a podieľať sa na výchove dcéry. Sťažovateľ tiež tvrdí, že «... nebola daná situácia, že oddelenie dcéry... od svojho otca by bolo v záujme [REDAKOVANÉ], ale naopak, bolo v najvyššom záujme [REDAKOVANÉ], ktorá bola citovo naviazaná na svojho otca... aby žila spolu so svojim otcom... Trvalé, prakticky „doživotné“ oddelenie... od jeho dcéry bolo vykonané proti vôli jej rodičov.».

6. Sťažovateľ „...žiada Ústavný súd SR, aby v zmysle § 53 ods.2 zák.č.38/1993 Z. z. neodmietol prijatie tejto ústavnej sťažnosti z týchto dôvodov hodných osobitného zreteľa.“.

Sťažovateľ tvrdil, že odvolanie proti napadnutému rozsudku okresného súdu nepodal najmä z týchto dôvodov: «Proti sťažovateľovi ako srbskému štátnemu príslušníkovi bolo vedené trestné konanie... bez toho, aby do konania bol pribratý tlmočník zo slovenského jazyka do srbčiny a naopak, hoci sťažovateľ neovládal slovenský jazyk, ale súd pribral do konania... tlmočníka pre jazyk chorvátsky... trestné konanie... však bolo vedené v skutočnosti proti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], príslušníkovi Srbskej republiky,

vystupujúcemu v tomto trestnom konaní pod nepravým menom ako [REDAKOVANÉ], chorvátsky štátny príslušník...

... z dôvodu jazykovej bariéry dobre nerozumel proti nemu vedenému trestnému stíhaniu...

V dôsledku nedôvodného obvinenia sťažovateľa zo spáchania trestného činu krádeže, protiprávneho väznenia... vzatia sťažovateľa do väzby dňa 19.10.1996, nepravdivej výpovede... svedka... fyzického a psychického nátlaku polície a celkovej ťažkej životnej situácie... bol za tejto situácie vo veľmi zlom psychickom rozpoložení.

Iba na odporúčanie vtedajšieho svojho obhajcu... sa sťažovateľ vzdal práva na podanie odvolania... keďže bol už dlhší čas vo väzbe a podľa doporučenia jeho vtedajšieho obhajcu to bol „najrýchlejší“ spôsob ako sa... mohol dostať na slobodu...»

7. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa:

- na rešpektovanie súkromného a rodinného života podlá článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podlá článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- nebyť mučený ani podrobený krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podlá čl.16 ods.2 Ústavy SR a podlá čl.3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- na osobnú slobodu podlá čl.17 ods.2,3 Ústavy SR a podlá čl.5 ods. 1,3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- na spravodlivé súdne konanie podlá čl.47 ods.4 Ústavy SR a podlá článku 6 ods. 1, 3 písm. a) ,e) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- na neoddelenie od dieťaťa proti vôli rodičov podlá článku 9 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, na spojenie rodiny podlá článku 10 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a na spoločnú výchovu dieťaťa podlá článku 18 ods.1,2 Dohovoru o právach dieťaťa,

boli rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 8T 346/96 zo dňa 18.2.1997, právoplatným dňa 5.3.1997, porušené.

2. *Rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 8T 346/96 zo dňa 18.2.1997, právoplatný dňa 5.3.1997, vo vzťahu k sťažovateľovi v celom rozsahu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000 EUR (slovom dvadsaťtisíc eur)...*

4. *Okresný súd Trnava je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia...“*

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

11. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nedovoľuje (napr. I. ÚS 235/03, IV. ÚS 35/04, II. ÚS 267/04, III. ÚS 8/08).

12. Pretože sťažovateľ podal sťažnosť na ústavnom súde zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty (napadnutý rozsudok nadobudol právoplatnosť 5. marca 1997), ústavný súd musel sťažnosť odmietnuť ako oneskorene podanú. Napokon oneskorenosť podania v sťažnosti konštatoval aj sťažovateľ.

13. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ proti napadnutému rozsudku odvolanie nepodal.

14. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, ktorou poukazuje na danosť okolností hodných osobitného zreteľa podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde a zakladá dôvod na odpustenie zmeškanej lehoty, ústavný súd v závere poznamenáva, že dvojmesačná lehota v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde má kogentnú povahu, t. j. jej prípadné nedodržanie nemožno odpustiť.

Ustanovenie § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde dovoľuje ústavnému súdu odpustiť z dôvodov hodných osobitného zreteľa len nevyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon navrhovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje,

ale nie zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 162/03).

15. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľa sa ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018